

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 160 Lei
Pe jumătate
de an . . . 80 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD
Strada Horia No. 2.
(Clubul Partidului
Național Țărănesc)

Cuvântarea d-lui Ștefan Cicio Pop la solemnitatea

proclamării A. S. R. Principelui Carol Rege al României

Ne facem o mândră datorie dând în întregime cuvântarea comemorabilă a d-lui președinte Ștefan Cicio Pop, rostită în adunarea națională în ziua de 8 Iunie a. c. în numele adunării, cu prilejul proclamării Regelui Carol II. Cuvântarea d-lui Cicio Pop va rămânea o comoară istorică pentru că cuprinde expresia sinceră a dragostei noastre către Tron și către M. Sa Regele Carol II.

Această cuvântare a fost precedată de cuvintele Regelui, cari au fost subliniate de aplause frenetice și delirante.

Județului Arad, spre mândria lui, i-a revenit de astădată deosebita onoare ca un reprezentat al său, vajnicul luptător dl. Ștefan Cicio Pop, să prezideze aduna-

Șt. C. POP, preș. Camerei

potele de aplauze ale reprezentanților națiunii și ale întregii asistențe.

Iată-o.

Maiestate!

Depunând astăzi jurământul ca Rege, Corpurile legiuitoare vă prezintă omagiile și urările lor în munca ce Vă stă înaintea, pe care o dorim prodigioasă, bogată și fericită pentru țară.

Maiestate!

De când ați călcat pe pământul României și atmosfera s'a schimbat (aplaude prelungite). (Voci: „Așa este“). (Adunarea ovaționează furtunos, îndelung). Inimile tuturor vibrează cu toată căldura și cu toată recunoștința către Providența divină, că ne-a retrimis acasă pe Acel pe care atât de mult L-am așteptat. (Ovațiuni furtunoase, prelungite și îndelung repetate. Aclamații entusiaste).

Nu citesc salutul nostru, Maiestate, fiindcă mi-ar fi fost imposibil să concep ceva care să poată fi și scris și spus și bine gândit. De aceea am dat libertate sufletului meu să vorbească înaintea Maiestății Voastre, nu numai ca luptător și ca președinte al acestei înalte Adunări, dar ca unul care simte cea mai mare satisfacție atunci când poate să stea înaintea Maiestății Voastre și să Vă salute ca pe Regele tuturor românilor, în numele reprezentanților Națiunii Române, adunați aici din toate unghiurile Țării românești, din România visată de cei mai mari și cei mai buni fii ai Neamului românesc. (Ovațiuni prelungite și îndelung repetate).

rea națională chemată să proclame pe noul Rege al României mari și să adreseze noului nostru Suveran, în numele acestei adunări primele cuvinte pornite din suflet și spuse cu sinceritate, fără ceremoniosul artificial. Cuvântarea d-lui Cicio Pop adesea ori a fost

întrerupă de ro-

Maiestate!

Să fiți asigurat de întreaga și neșovăitoarea noastră credință și de tot devotamentul nostru. (Ovațiuni entusiaste și mult prelungite).

Ce glas ar putea să redea, Maiestate, această însuflețire nemărginită care se manifestă de 40 de ceasuri neîntrerupt? Pentru tot Neamul românesc a fost, într'adevăr, cea mai înălțătoare satisfacție că a văzut pe toți fiii săi uniți în gând și în suflet, cum n'au fost uniți niciodată. (Ovațiuni prelungite, strigăte de bravo).

Intre zidurile catedralei din Blaj, la instalarea mitropolitului Vasile Suci, Maiestate, acum un deceniu, când ați rostit cea mai memorabilă cuvântare, când ropoșele de aplauze spărgeau aproape zidurile. V'am spus: „Maiestate, aceste aplauze sunt erupțiunea suferințelor de veacuri, cari prin venirea Alteței Tale, la noi, au dispărut ca prin minune pentru totdeauna“. (Ovațiuni prelungite și îndelung repetate). Și am proorocit, Maiestate, că vei fi un Rege mare bun și iubitor de popor. Am credința, Maiestate, că această profecție a mea se va împlini, spre binele Neamului întreg și al Dinastiei, fiindcă veniți, astăzi în clipe în care ați fost mai doriți, când lumea așteaptă de la Maiestatea Voastră mult și poate prea mult! Dar am ferma convingere și credința neclintită că Maiestatea Voastră veți putea înlătura

toate piedicile, urmând calea pe care Părintele Vostru și Uchiul Vostru cel Mare V'au deschis-o. (Aplauze prelungite, ovațiuni).

Conștiința și demnitatea acestor Corpuri legiuitoare îmi impun, Maiestate, să arunc o privire și în trecut și să evoc memoria Aceluia de numele căruia să leagă cele mai glorioase și mărețe evenimente ale istoria noastră. Să aducem o pioasă recunoștință Marelui Vostru Părinte care mult a suferit și cred că sufletul Lui nobil, astăzi tresălă cu al nostru împreună, pentru că durerile Lui s'au transformat astăzi într'o bucurie generală a Națiunii românești. (Ovațiuni furtunoase și prelungite).

Calea pe care ați parcurs o până la Tronul României a fost grea și spișoasă, dar vorba romană este: „per aspera ad astra“; cine nu cunoaște ce este lupta și suferința, nu va putea fi niciodată Domnitor bun. (Ovațiuni prelungite). Ne închinăm memoriei Marelui Rege Ferdinand, care a fost nu numai cel mai viteaz soldat și cel mai loial aliat, dar și un suflet românesc, cum rar s'a putut vedea în viața noastră națională. (Aplauze furtunoase și îndelung repetate).

Gândul nostru de r cunoștință se îndreaptă și către iubita Voastră Mamă, Maiestatea Să Regina Maria, care are părtea leului în împlinirea visului nostru milenar, datorită căruia noi toți suntem uniți, cum ați binevoit să spuneți „în simțiri și în gândiri“. (Aplauze, ovațiuni repetate). Aducem priinosul recunoștinții noastre Maiestății Sale Regina Maria și strigăm: Să trăiască! (Ovațiuni, strigăte de „să trăiască“. urale).

În lipsa Maiestății Voastre Ați fost înlocuit prin Regentă, în fruntea căreia a stat Fratele Maiestății Voastre, această nobilă Odraslă a Familiei Regale (aclamațiuni furtunoase, îndelung repetate, ovațiuni entusiaste, strigăte „să trăiască“), care cu francheța Lui, bine cunoscută, a spus întotdeauna adevărul. De aceea au putut să mcargă treburile bine. Nimic nu este mai periculos în viața de Stat decât tănuirile și gândurile ascunse. (Aplauze, ovațiuni furtunoase, îndelung repetate).

Un rege sau un regent nu poate iubi niciodată minciuna, ci numai sufletul curat. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Maiestate!

Ați avut un vrednic înlocuitor, Dumnezeu să ni-L țină mulți ani! (Strigăte de „trăiască“, aclamații furtunoase, prelungite și îndelung repetate).

Capul suprem al Bisericii Ortodoxe,

(strigăte de „Trăiască“, aplauze prelungite și îndelung repetate. Adunarea ovaționează îndelung). Înalt președintele Patriarh al României, prin adăna sa înțelepciune, prin sufletul lui cel curat prin vasta sa experiență, dar mai ales prin buna înțelepciune, că a știut să pună totdeauna urechea la pulsul Națiunii, a simțit cum bate și a știut să croiască calea adevărate pe care trebuie să se urmeze, pentru buna conducere și fericire a Țării. (Ovațiuni prelungite și îndelung repetate). Cum i am putea mulțumi pentru grijile cele multe și pentru nopțile nedormite, fiindcă, Maiestate, de când V'ați depărtat, grijile au fost foarte mari și liniștea sufletească ni-a fost foarte turburată. (Voci: așa este: aplauze prelungite și îndelung repetate).

În numele Corpurilor legiuitoare, întruite în Reprezentanță Națională, aduc omagiul nostru și fostului Înalt Regent Sărățeanu (aplaude prelungite și îndelung repetate, strigăte de „Trăiască“, urale și ovațiuni prelungite), juriconsultului din Înalta Regentă, care cu toată destoinicia și cu toată abnegația și-a împlinit greua sa sarcină de regent. (Strigăte de „Trăiască“, aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni).

Maiestate!

Aduc omagiul de recunoștință și acelei nobile ființe care a fost îngerul păzitor al Fiului Maiestății Voastre (ovațiuni entusiaste și frumoase, aclamațiuni prelungite și îndelung repetate; strigăte repetate de „trăiască M. S. Regina Elena“. urale. Adunarea ovaționează îndelung), care ca o mamă, numai cum mamele sfinte pot fi, ne-a îngrijit această Odraslă scumpă și neprețuită, chemată ca, după Maiestatea Voastră, să ducă mai departe destinele Neamului Românesc pe căi tot mai mărețe și mai glorioase. (Aplauze furtunoase, ovațiuni prelungite și strigăte repetate de: „Trăiască M. S. Regina Elena“).

În numele d-voastră, d-lor senatori și d-lor deputați, în aceste momente atât de sfinte pentru noi, li aduc omagiul de recunoștință și de admirație. (Aplauze furtunoase, ovațiuni entusiaste, prelungite).

Maiestate!

După aceste momente de sărbătoare, de însuflețire unanimă și de mare bucurie, vor urma zilele de trudă și de muncă. Maiestate, în frunte veți sta Maiestatea Voastră, pentru că sunteți tânăr și Rege. (Aclamații furtunoase și entusiaste, prelungite și îndelung repetate).

Continuare în pagina III-a

BULETINUL AGRICOL

al Camerei de Agricultură a Județului Arad

Prețul cerealelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Grâu	Lei 460.—480.—	per 100. kg.
Orz	220.—240.—	" " "
Ovăș	220.—230.—	" " "
Porumb	220.—230.—	" " "

Prețul vitelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Părechea de cai	Lei 12—20000.—
" " boi	15—24000.—
" " porci	2—2400.—
Vacă	6—8000.—

Starea semănăturilor

Pe zi ce merge se micșorează speranța unei recolte de grâu superioare-generale, peste întreg județul. Aceasta o accentuăm mai cu seamă din punct de vedere că populația se speculează cu lansarea de știri; că starea excelentă a grânelor din țară va cauza o scădere a prețurilor. Cu ocazia parcurgerii a unei părți însemnate a țării am constatat că starea semănăturilor de prin regiunile din chestiune nu ne au putut convinge întocmai despre adevărul acestor păreri propagată de speculanți.

Porumbul în județ este neuniform. O dezvoltare mai bună ar fi foarte de dorit.

Fânețele sunt în cea mai mare parte cosite. Direcțiunea Camerei.

Cumpărări de semințe selecționate de grâu Agriculatori!

Camera de Agricultură va continua și în anul acesta cu distribuirea de semințe de grâu selecționate potrivit regiunilor, care le va cumpăra în primul rând dela agricultorii de seamă din județul nostru.

Prin urmare deci rugăm pe toți agricultorii cari cred că vor dispune de semințe de vânzare din recolta nouă — mai puțin de 100 metrice nu cum părăm, — să ne avizeze imediat pentruca Camera să poată examina grâul încă pe picioare înainte de seceriș.

În avizul ce se trimite Camerei va fi indicat: soiul grâului, de unde a fost cumpărat, în care an și în fine ce cantitate ar putea oferi spre vânzare.

Atragem atențiunea agriculturilor că Camera nu cumpără semânța dela nimeni, dacă nu a putut vedea grâul înainte de seceriș. Este lucru de căpătenie ca să poată constata ce pui are, nu e culcat, ce spic și cum este rodul și dacă într'adevăr este semânță selecționată.

Avizul nostru este important pentru toți agricultorii cari au semânță selecționată de vânzare fiindcă Camera noastră le va oferi grâul și altor județe cari caută semânță.

Grăbiți Vă și Vă folosiți de ocazie favorabilă pentru vânzarea semânței ce aveți. Direcțiunea Camerei.

Agriculatori!

În decursul anului acesta au apărut toate insectele stricicioase posibile pe pomii fructiferi din grădini și pe semănăturile de prin hotar.

Vă atragem deci din nou atențiunea să nu uitați a trimite din grabă un aviz Camerei intrucât în semănăturile depe holde dela câmp, la vii, în livezi, ori grădini se întâmplă ceva neobișnuit bună oară ca rupere de nori, revărsări, grindină aparenta omizilor, insectelor fie aceste de orice speță sau boli vegetale, pentruca numai în felul acesta putem să sărim întru ajutorul păgubiților cari au suferit vre-o daună în culturile lor. Direcțiunea Camerei

AVIZ

Se aduce la cunoștința amatorilor că la Camera de Agricultură se află de vânzare următoarele mașini:

13. vânturători „Rieger N. P. U.“ 5 cu	Lei 10.300.—
8. „ „ „ N. P. U. 7 „	9.950.—
5. trieure „Mayer C. V.“ No. 2	18.550.—
2. „ „ „ C. V. No. 3	22.850.—
2. „ „ „ „Held“ C. V. No. 2	17.650.—
1. „ „ „ „C. V. No. 1	14.500.—
2. „ „ „ „XV. 1	11.296.—
1. „ „ „ „M, II/a	14.240.—
1. „ „ „ „M. I/a	4.500.—

ab magazia Camerei Arad.

Cel ce vrea să cumpere din aceste trieure sau vânturătoare să se adreseze Camerei.

Mașinile vor fi vândute pe bani gata și **și cu o reducere de 25%** din preț. Direcțiunea Camerei

Distribuie de sfoară „Manilla“

Camera a distribuit în aceasta săptămână 5000 kgr. sfoară Manilla marcă Kaan Bratislava ab magazia ei din Arad cu prețul favorabil de Lei 46.— per kgr. plătit în 15 Aug. 1930.

Au participat de acest beneficiu cu cantitățile prenotate pe baza conserierii primăriilor locuitorii din următoarele comune:

Guttenbrun	1000 kgr.
Sănnicolaul Mic	285 „
Cruceni	559 „
Glogovaț	130 „
Traunau	136 „
Wiesenhaidt	1185 „
Engelsbrun	1360 „
Lowy Marcus Mocrea	389 „

Total 5000 kgr.

S'au mai anunțat după termenul fixat o sumedenie de agricultori a căror cerere a fost însă refuzată din cauza că a sosit prea târziu.

Am constatat că anumite cercuri comerciale alarmează populația cu ocaziunea ficcării acțiunii a Camerei unde este vorba de aprovizionarea eficientă cu material bun pentruca iscând astfel neîncrederea populației săși poată plasa marfa lor cu prețuri simțitor urcate față de acele ale Camerei.

Dacă încă se mai află în județ agricultori cari nici după activitatea noastră rodnică de 4 ani nu urmăresc sfațul nostru și nu se folosesc de favorurile oferite de noi, nu Camera, ci ei singuri poartă vina de pagubele suferite. Direcțiunea Camerei

Omidă rusească

În ultimele zile ale săptămânei trecute a sosit vestea dela sate că și „Omidă rusească“ a apărut la noi în județ, atacând culturile diferite ce le stau în cale.

Pentruca populația să poată avea cunoștințele necesare din vreme relativă la combaterea acestui inamic periculos am crezut de bine ca între alte îndrumări și explicațiuni ce se dau direct de către Camera noastră să publicăm și descrierea pe larg a omidei, care în stilul după cum este scrisă va putea-o înțelege ușor fiecare dintre cetitorii buletinului nostru.

Fluturașii omidei rusești apar de obicei într'un număr enorm și seamănă în zbor cu fulgii de zăpadă mânați de vânt în timpul viscolului.

Omizile eșite din ouă depuse de flutu oaițe face 100 și chiar și mai multe ouă, așezându-le pe partea de jos a frunzelor ale diferitelor burueni.

În anul 1929 ouăle au fost găsite pe volbură, pelinarită, lobodă, măcriș, troșcoțel, neghină, știr, precum și pe unele plante de cultură în special lucernă și sfeclă. Sborul fluturașilor durează cea două săptămâni în care timp femelele depun ouăle.

După 3-7 zile după depunere, din ouă iese omida. Cu cât timpul este mai cald și mai umed cu atât mai repede se face cloceala.

Omidă este foarte mâncăcioasă și se hrănește cu toate felurile de plante sălbatece și de cultură. Numai grânele — afară de porumb — nu sunt atacate de ea. În anul 1929 s'au înregistrat în unele părți ale țării stricăciuni la următoarele plante de cultură, sfecla zahăr și de nutreț, porumb, ceapă, pipercă, viță de vie (a fost mâncate floarea) pomii roditori, floarea soarelui, ludaș, peni verzi și galbeni, tutunul, verdețuri, varza și alte legume lucerna, rapița etc.

Cartoful și fasolea aproape nu sunt atacate. În primul rând însă și ca loc de depunerea ouălor pentru fluturașii și ca hrană pentru omide servesc buruenile și plantele depe pășuni.

Omidă trăește trei săptămâni și la maturitatea are 2½ cm. lungime. Pe urmă ea se îngroapă în pământ la adâncime până la 10 cm. și se preface în păpușe (crizalidă).

Peste 3 săptămâni din păpușe iese din nou fluturașii.

În timpul verii la noi în țară se observă de obicei 2 generații de fluturașii din care prima în Mai și a doua în Iulie. Credem că numai este nevoie să descriem felul pagubelor aduse de omidă fiindcă la cunoaște fiecare plugar din experiență.

Combaterea. Prima măsură este cosirea și distrugerea buruenilor imediat după încetarea sborului fluturașilor, dupăce prin urmare femelele au depus ouăle. Astfel odată cu buruenile distrugem și ouăle.

În special pentru porumb și alte plante prășitoare se recomandă prășitul înainte de apariția fluturașilor, și menținerea culturii în stare curată tot timpul cât durează sborul și în acest caz distrugerea buruenilor prășite pentru a nimici cu ele și ouăle.

Pe pășuni și fânețe distrugerea omizilor deja ieșite se face cu bun succes cu ajutorul tăvălugilor, grăpilor de spini, scândurilor mari trase de cai etc.

Toate aceste măsuri este necesar să fie luate pe calea de ordonanțe obligatorii date de primăriile satelor invadate de omidă.

Pentru a înconjura trecerea omizilor dela o cultură la alta este bine ca să se sape șanțuri de ½ m. adâncime în așa fel ca gura șanțului să fie mai îngustă decât fundul. Omidă nu poate trece aceste șanțuri și se arde în ele cu paie sau se distrug adunându-le în niște gropi făcute pe fundul șanțului.

Pentru a preveni urcarea omizilor pe pomii roditori se aplică jur împrejurul trunchiului niște inele de hârie unsă cu cleiu.

Arătura adâncă pe locul unde s'au făcut păpușele (crizalide) este un mijloc foarte bun pentru distrugerea lor.

Culturile deja devastate de omide nu se pot salva decât prin otrăvirea lor cu substanțe chimice prin stropire sau prăfuirea plantelor.

Clorura de bariu, este cel mai bun preparat pentru stărpirea omidei rusești. Aceasta se disolvă ușor în apă și se stropește cu spriturile ca la vie.

Camera noastră a comandat în timp o cantitate corespunzătoare de Clorură de Bariu, care însă până în prezent nu a sosit.

Până la sosire a pus în folosință preparatul „Universal“ care i-l pune cu preț redus de 50% la dispozițiunea tuturor agrilor ultorilor.

Medicamentul conține arzen (otrovă) și este periculos deci sfătuim pe cei ce l folosesc să fie cu pază la întrebuițare. Pachetul de ½ kgr. este de ajuns pentru 250 litri apă. Dacă nu are efectul dorit atunci în loc de ½ kgr. să fie folosit 1 kgr. întreg la 250 litri apă care va stărpi cu siguranță acest inamic.

Până la sosirea Clorurei de Bariu ne folosim de praful acesta arzenic (Universal).

„Universal“ costă cu reducere de 50% pentru particulari Lei 70.— per kgr. iar

„Clorura de Bariu“ Lei 20 per kgr. din care la 100 litri apă băgăm 5 kgr.

În cazuri de aceste de mare importanță este lipsă să contribuie și comuna măcar cu jumătate din prețul medicamentului ca și comuna Curtici și Macea bună oară cari caută ca să ajute populației cu orișice preț. În astfel de cazuri cu plăcere va fi dispusă și Camera să suporte și cealaltă parte din preț pentru binele și ajutorarea populației. Direcțiunea Camerei.

continuare din pagina 1-a.

Cu drept cuvânt ați spus că maiestatea Voastră nu are nevoie să lege acum înainte legături noi cu acest popor. Maiestate sunt acum 25 de ani când V'am văzut reprezentat pe un tablou în liceul din Tutnu Severin, copil mic, lângă gloriosul Vostru Tată, și când scria dedesubt: „Aceasta va fi împărăția tuturor Românilor“, (Ovațiuni entusiaste, nesfârșite, aclamații pomotoase, urări furtunoase). Și așa a trebuit să fie! (Aplauze furtunoase și îndelung repetate. Aducați ovaționează îndelung. Orice fel de cuvinte meșteșugite ar fi supărătoare și nu s'ar cuveni să fie scrise de buzele mele. Când am sărbătorit Unirea, și când cu toții am dansat, m'am simțit destul de tânăr să rostesc încă cuvintele: Sloboade, mamne pe robul tău, că ochii mei au vădit împlinirea visului. (Adunarea, a fost emoționată, aclamă cu entuziasm; cântărează frenetic mult timp, strigăte: „Trăiască Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea!“).

Sărbătorirea dlui General Iovanovici

La 15 cor scara a avut loc un banchet în saloanele restaurantului Crucea Albă din loc pentru sărbătorirea dlui General Iovanovici mutat recent la București. La banchet au participat peste 100 persoane fiind de față șefii autorităților locale, comandanții unităților de ofițerii statului major precum și o mulțime de intelectuali localnici și ofițeri. Au fost rostite mai multe discursuri prietene fiind rostite de dl prefect de județ dr. Iustin Marșieu. Au mai vorbit: dl gen. Vișoreanu Sen C. Teodorescu, dr. M. Păcățianu în numele P. S. Episcopului Grigore care este călătorit și alții al căror nume regretăm din lipsă de spațiu nu le putem da. Toți oratori au remarcat frumusețea calității și activitatea culturală a dlui gen. Iovanovici a cărui plecare este regretată de întreg Aradul. D. Iovanovici a răspuns adânc emoționat mulțumind tuturor pentru conștientizarea ce i-a fost dat în Arad. La sfârșit vorbește d. Gen. Const. Ciocescu noul comandant al diviziei declarând că se va strădui să continue opera activă a antecesorului în colaborare cu toți factori chemați. În timpul banchetului a domnit o deșteaptă prietenie. P.

Noul guvern Maniu

Ar fi dorit Maiestatea Sa Regele, ca cel din tîi guvern al Său să fie format din tot ce are mai de frunte fie care din partidele noastre politice. Ar fi dorit acest lucru nu pentru a da o deosebită strălucire începutului de domnie.

În clipele grele prin care trece Țara fac cel mai cald apel tuturor fiilor săi la cea mai sinceră și desinteresată colaborare pentru dezvoltarea forțelor ei vii. Astfel vorbit'a Regele.

Înțelegător al vorbelor regale și pentru a ușura formarea acestui guvern de colaborare, Domnul Iuliu Maniu s'a dat dela început de o parte, sfătuiind pe Maiestatea sa, să însărcineze cu aceasta o altă persoană, fie pe unul din vice președinții Partidului Național-Tărănesc, fie pe Domnul general Presan, fostul cap al marelui Cartier în timpul războiului de întregire. S'a adresat atunci Regele Domnului Presan, care după ce a vorbit cu șefii partidelor politice și-a

dat seama, că dorința Regelui nu poate fi adusă la îndeplinire, așa încât a fost nevoit să renunțe la însărcinarea, ce i se aduce. În special colaborarea a fost cu neputință din pricina atitudinii dlui Vintilă Brăteanu care de și până acum câteva zile susținea pe toate călările că e absolută nevoie de un guvern de colaborare și că numai un astfel de guvern ne poate scoate din greutăți — azi nu voește să servească pe Regele Carol al II-lea.

În fața acesei situații Regele s'a adresat din nou dlui Iuliu Maniu, care a format guvernul aproape cu aceleași personalități din trecuta formație.

Guvernul va continua prin urmare, cu ajutorul parlamentului și având încrederea Măiestății Sale Regelui, opera începută.

Este datoria tuturor Românilor de bine, ca fie care în ce'l privește să se puie pe Muncă, așa cum a cerut Regele, pentru propășirea Țării prin cinste și demnitate.

Criza din partidul liberal

Încăunarea Regelui a făcut să izbucnească în partidul liberal criza, care în realitate de mult clocea în sânul acestui partid. Această criză provenea din aceia, că în partidul liberal a domnit în totdeauna o disciplină de fier: cei de jos trebuiau să asculte orbește de cei de sus, în special toată lumea trebuia să asculte de cuvântul Șefului, chiar când acesta nu mai crea în mințile lui, cum s'aintâmplat cu Dimitrie Sturza, în aceste condiții era natural, ca toți acei cari intrase în partid pentru împlinirea unui ideal curat, toți acei cari nu se alipeau partidului pentru a se putea îmbogăți pe spinarea Țării, să aibă momente de revoltă. Ba chiar ghiftuiții partidului, atunci cînd își vedeau agoniseala pusă în primejdie, se mai revoltau, negreșit repede puși la loc prin stringerea unor anumite șuruburi.

Venind în Țară Regele nostru, în potrița voinței și intrigilor conducătorilor partidului liberal, aceștia au tunat și fulgerat, anunțând printr'un manifest, că Țara e în rătăcire și că partidul liberal se simte dator să-i se

opuie și s'o aducă pe calea cea bună.

S'au ridicat atunci cei ce nu mai puteau să rabde să fie tratați ca slugi, cari trebuie să se închine hotărîrilor luate de stăpîni și în fruntea lor s'a pus Domnul George Brăteanu, fiul lui Ion Brătianu, care de altmîntrelea de mult se căsnea să îndrepte partidul pe o altă cale. Și s'au ridicat aceștia cu atît mai mult, cu cît sentimentele lor de românii îi îndeamnă să fie la o laltă cu întreaga Țară bucurându-se de venirea Regelui. Surubul a început să funcționeze: Domnul George Brătianu a fost exclus din partid de unchiul său Vintilă, ca o cracă uscată, ce trebuie tăiată și aruncată în foc.

Azi conducerea partidului liberal își dă seama ca zadărnice îi sunt eforturile și că Țara, cu sau fără voia Domnului Vintilă Brătianu, își pune toată nădejdea în Regele Carol al II-lea, așa în cât Dsa riscă să rămâie singur. Și atunci a început să toarne apă în vinul său revoluționar, întorcându-se încetul cu încetul spre Rege.

Ce ne împoartă este, dacă se va isbuti a opri ruptura făcută de George

Scântef...

Un hoț cinstit.

Acum câteva zile, ziarele din Germania scriau pe coloane întregi, că într'o bancă din Berlin s'a introdus un hoț. Acesta a răscolit toată banca, dar n'a luat decât un simplu toc de scris care în banii noștri valora 3 lei!

Cînd a voit să spargă casa de fier, unde erau banii băncii, a fost surprins de păzitori și dat în mâinile poliției.

Comisarul care ia luat declarația mirat că hoțul a luat numai un simplu toc în valoare de 3 lei, l-a întrebat:

După ce ai răscolit toată banca și ai luat numai un toc de scris, ce ai voit să furi din casa de bani?

Hoțul răspunde:

De furat n-am voit să fur nimic, am voit numai să bag în casă prețul tocului!...

Comisarul l-a crezut pe cuvânt și i-a dat drumul.

Cremene.

Vizita M. S. Regelui la Timișoara

Dl. primar Baran s'a întors acum din București și a adus o știre, ce umple pe bănașeni de bucurie. Dsa a declarat anume, că cu prilejul audiinței pe care a avut o la M. S. Regele d. Sever Bocu, directorul Banatului, M. S. și-ar fi exprimat dorința că prima vizită pe care o va face o în Țară o va face în Banat, întrucât pe teritoriul directoratului Banatului a atins prima dată pămîntul românesc cînd s'a reintors în patrie. Tot atunci va vizita și Timișoara. E vorba ca această vizită să aibă loc încă înainte de încoronare.

În legătură cu aceasta, anunțăm, că M. S. Regele Carol II. va vizita tot înainte de încoronare și Aradul.

Abonați-vă la „ROMÂNUL“

Brătianu, sau dacă partidul liberal va intra și el într'o eră nouă. Căci în ce privește atitudinea față de Rege au mai cunoscut noi pe un Dimitrie Sturza autor de pamflete și ocări la adresa Regelui Carol I și care către sfârșitul vieții ajunsese să i sărute mîna aceluiași Rege Carol I u.

Foileton

Maiestate!...

Am crezut în Inviere!

Asupra celor ce s'au petrecut înainte de întăpînirea unirii pe vecie a Aradului și Banatului cu Patria-mamă, am scris mult. S'au istorisit cu un adevarat lux de amănunte episoade impresionante (întâmplări mișcătoare), din viața noastră de apărare și din viața noastră de zbucium. S'a scris mult, dar, însă nu tot. Mai sunt o seamă de episoade (întâmplări) cu totul necesare în publicitate, foarte interesante și caracteristice.

Acum, cînd nu mai port teama că se vor aplica sancțiuni riguroase (pedepse grele) pentru pronunțarea (poziția) numelui Aceluia care, după 10 ani și jumătate de surghiun forțat (înstrăinare silită) a fost proclamat ca națiune întreagă *rege legal*, —

în rădăurile ce urmează voi istorisi un foarte interesant episod (întâmplare) din viața regelui Carol al II-lea.

În vara anului 1914, în vremea mobilizării generale din fosta monarhie austro-ungară, mă găseam în Arad ca redactor al ziarului „Românul“ oficial al partidului național român.

Într-o zi, corespondentul nostru din Budapesta mă avizează, că *Prințul Carol al României însoțit de dnii general Perticari și prințul Brâncoveanu, cu un automobil a trecut prin Budapesta și se întoarce în Țară prin Arad*.

...Prințul s'a făcut intrarea în orașul Arad în uralele Românilor și ale populației minoritare, înșirate dealungul străzii principale, care azi poartă denumirea de Bulevardul Regele Ferdinand... L-am condus până la restaurantul „Crucea albă“ unde prințul a luat o gustare în societatea unor frun-

tași români și a autorităților civile și militare.

Eu și cu d. Dr. Sevar Dan ne-am postat la o măsuță din apropierea mesei principale, de unde îl țineam pe prinț sub „bătaia“ privirei și mă simleam ca să-i prind fiecare vorbă și orice mișcare...

Îi propun dlui S. Dan să solicite (ceară) o convorbire cu prințul Carol. Îmi refuză propunerea motivul, că „afară mișină“ o întregă legiune de zariști din Viena, Budapesta, Seghedin, Timișoara, Arad și Oradea, cari toți au solicitat (cerut) convorbire, însă prințul n'a primit să vorbească un singur cuvânt presei“.

Eu nu m'am lăsat convins de acest argument (dovadă). Am înmănat prințului Carol un bilet de vizită, și... El a răspuns afirmativ, adică, mă primește.

După ridicarea mesei, prințul se îndreaptă spre ieșire. Eu mă îndrept spre El. După se mă privește lung, mi se

adresează cu aceste cuvinte:

— „Nu cumva Dta ești redactorul „Românului“?“

— „Da, Alteță, eu sunt!“

— „Cu ce aș putea să vă servesc?“

— „Alteță! Războiul mondial e în plin mers ascendent (crescând). Milioanele de Români subjugați din cu-prinsul monarhiei austro-ungare, cu respirația oprită așteaptă hotărîrea pe care o va lua România, întrucât această hotărîre va pecellui și soarta noastră!“

— „Grea întrebare mi-ai pus, dle redactor. N-aș putea anticipa (spune înainte) asupra hotărîrei pe care o va lua România, și chiar dacă aș cunoaște-o, înțelegeți că n'am căderea s-o divulg (spun) de pe acum... Dar, poate mi-ați putea spune dvtre că, *ce crede poporul român de aici în această privință*?“

— „Alteță! Convingerea mea personală. cît și părerea și dorința una-

Știri diferite

Când are loc încoronarea Regelui. Incoronarea M. Sale Regelui Carol II va avea loc la Alba-Iulia la 15 Septembrie.

In clipa aceasta se iau primele hotărâri asupra chipului în care se va desfășura solemnitatea, precum și asupra invitațiilor trimise Suveranilor străini.

Directorii ministeriali locali vor fi numiți pe cinci ani. In cercurile apropiate ministerului de interne, se vorbește de votarea unei legi, prin care actualii directori ministeriali urmează să ocupe posturile lor pe timp de 5 ani.

Faptul acesta a fost determinat de nevoia continuității acțiunii și realizărilor administrative, care altfel desigur n'ar putea decât să fie stânjenită.

D. Titulescu și vizita Contelui Bethlen la Londra. In cercurile politice britanice se afirmă că după vizita contelui Bethlen la Londra, relațiile dintre Ungaria și Statele Mici se vor ameliora în timp cel mai apropiat mai ales cu România se așteaptă o modificare în favoarea unei colaborări economice. Se subliniază că d. Titulescu a luat parte la recepția care a avut loc la legația ungară din Londra acum două zile, și că părea foarte bine dispus. El ar fi declarat unui ziarist ungar că este fericit de a putea saluta pe contele Bethlen la Londra și să speră că de acum înainte România și Ungaria vor fi buni prieteni. Ziaristul a răspuns: Da excelență popoarele noastre au trecut amândouă Rubiconul. Este adevărat, a adăugat d. Titulescu, dar am trecut peste un pod de care l'am construit în timpul luptelor.

Liberalii reintră în Parlament S'a anunțat ieri, că d. Gh. Brătianu, deputat de Iași, și șeful partidului liberal, va veni după amiază la Camera spre a declara că înțelege să participe la lucrările parlamentului.

In acest sens, d-sa a anunțat o declarațiune din partea partidului său prin care arată că recunoaște pe M. S. Regele Carol II, care a fost legalmente proclamat rege.

Hotărârea dlui Gh. Brătianu a format o excelentă impresiune în toate cercurile politice.

Serbarea de fine de an a liceului „Moise Nicoară“ din Arad, va avea loc Marți 24 Iunie c. ora 9 a. m. Părinți și corespondenții elevilor, deasemenea toți prietenii școlii sunt invitați a lua parte.

Târgul de mostre din Praga: Camera de Comerț și Industrie din Arad, aduce la cunoștința cercurilor interesate, că târgul internațional de toamnă din Praga va avea loc între 7-14 Septembrie 1930.

nimă a popnului român de aici este că, Rămânia în nici un caz nu poate să lupte alături de aceia cari timp de o mie de ani ne-au ținut în cea mai neagră robie și au umplut temnițele cu noi. Eu însumi, am îndurat aproape trei ani și jumătate în temnițele unguștești, pentru dragostea mea de neam și am fost alungat și dela catedră, fiindcă nu am primit ca să servesc de instrument călăilor neamului meu...

Locul României în acești război mondial este. credem noi, alături de sora noastră mai mare Franța, careia desigur i-se va alătura și Italia, adică alături de țările latine și de acele pu-

ROMÂNIA.
Primăria Municipiului Arad
Serviciul economic.
Nr. 16849/1930.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că proximal târg regnicolar în orașul Arad se va începe cu ziua de 4 Iulie și va dura 5 zile adică până la 8 Iulie 1930.

In ziua de 4 Iulie se va ținea târg de vite cu copite crepate și cai, în ziua de 5 Iulie se va ținea târg de mărfuri și cai, iar în ziua de 6, 7 și 8 Iulie se va ținea exclusiv târg de mărfuri.

Arad, la 11 Iunie 1930.
Președintele Comitiunei interimare: Secretar Gen.
Dr. Velcov ss, Olariu ss,
Pentru conf.:
Indescifrabil.

No. 16735/1930.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 28 Iulie 1930 ora 10 dimineața în Palatul Primăriei Municipiului Arad camera 104 se va ținea licitațiunea publică, cu oferte scrise și sigilate — pe lângă observarea formalităților prevăzute de Art. 88—110 a legii contabilității publice pentru construirea canalului de ploaie în Strada Colonel Paulian în lungime de 280 metri.

Federala Regională „ZORICE“ a Băncilor Populare în Arad

No. 354.

Convocare

la Adunarea Generală Extraordinară

In temeiul Art. 156 din Legea pentru Organizarea Cooperăției, a Art. 44 și 86 din statutele Federalei și a hotărârii Consiliului nostru de administrație, luat în sedința din 24 April 1930.

CONVOCĂM

Adunarea Generală Extraordinară
pentru ziua de **Joi în 10 Iulie 1930, ora 10 dim.**
în localul federalei piața Catedralei, aflător în nemijlocita apropiere a bisericii ort. rom.

ORDINEA DE ZI:

1. Modificarea statutelor vechi ale federalei, respective, adoptarea noului tip de statute alcătuit de Oficiul Național al Cooperăției, în conformitate cu Legea pentru Organizarea Cooperăției.

Președinte: Membrii direcțiunei
s. s. **Dimitrie Boariu** s. s. **Teodor Leucuța**

Director,
s. s. **I. MOLDOVAN**

Deodată cu oferta se va depune în fața comisiunei de licitații garanția provizorică de 5% asupra devizului care prezintă o valoare de Lei 235,900
Devizul și caetul de sarcini se poate vedea în fiecare zi de lucru în orele de serviciu în camera No. 104.
Arad, la 13 Iunie 1930.

Primăria Municipiului Arad

Nr. 763/930.

Notariatul Cercual Crocna

Concurs.

Primăriile din notariatul Cercual Crocna, județul Arad, deschid concurs pentru complectarea postului de subnptar și impieगत II. cercual.

Retribuțiunile sunt cele prevăzute în bugetele comunelor.

Cererile ajustate cu actele recerute de Art. 7 din Regulamentul Legei pentru Statutul Funcționarilor Publici se vor înainta Notariatului până la data de 30 Iulie 1930.

Crocna la 15 Iunie 1930. Notar,

Administrația Județului Arad
Serviciul Drumurilor și Construcțiunilor
No. 17854.

Publicație de licitație.

Se publică licitațiune publică cu oferte închise și sigilate în localul Prefecturii Județului Arad în ziua de 19 Iulie a. c. ore 11 a. m. pentru darea în întreprindere a lucrărilor de împietruirea șos. jud. Micălața-Vărfurile klm.

0—12 și 30—62 cu piatră spartă 2500 m³ în valoarea sumei de Lei 1.498,550.—

Proiectul și condițiunile de licitație se pot vedea zilnic în localul Serviciului Jud. între orele 11—13 a.m.

Licitația se va ține în conformitate cu legea Compt. Publice art. 88—110
Președinte: Șeful serviciului:
Indescifrabil ing. Somogyi Eug.

Nr. G. 6805/1929.

Judecătoria Rurală, Ineu (Jud. Arad)

Publicațiune de licitație

Subsemnatul delegat judiciar aduce la cunoștință publică în senzul legii articolul LX. din 1881 §. 102 respectiv XLI. din 1908 §. 19 cumcă lucrurile următoare ș. a. parfum, săpun și altele care în urma decizului Nr. 3505 din anul 1929 din Ineu s'au executat în Ineu în favorul executorului Gheorghe Hențiu și soția născ. Leuca Elisaveta repr. prin avocat Dr. Gheorghe Hențiu din Ineu împotriva executorului Mladin Gheorghe locuitor din com. Ineu pentru încasarea capitalului de 956 Lei și acces. prin execuție de coperire și cari s'au prețuit în 5319 Lei se vor vinde prin licitație publică

Pentru efectuarea acestei licitațiuni pe baza decizului Nr. 6805/1929 judecătoria rurală din Ineu se fixează termenul pe 28 Iunie anul 1930 la ora 17 în comuna Ineu la locuința următorilor și toți cari au voie de a cupăra sunt invitați prin acest edict să observe aceia, că lucrurile susavutate vor fi vândute în senzul Legii din 1881 §. 107 și 108 celor cari au mai mult, pe lângă solvire în gata și în caz necesar și sub prețului strigare.

Pretenziunea care e de încasat fa 956 Lei b. capital, dobânzile de... socotind din... iar speșele până ac staverite de 4781 Lei...b.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de coperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolul XLI. din 1908 §. 20.

Dat în Ineu, la 14 Iunie 1930.

indescifrabil

delegatul judecătoresc Greș

Scrierea licitației 100 L. Timbru 45
Licitația se va ține și în favorul Muntean Gheorghe pentru suma 100.000 Lei cap. și accesorii, 2. Soț etatea An. Rom. Fabrica Stela pentru 22.000 Lei cap. și acc. și 3. Gheorghe Hențiu pentru 6000 Lei cap. accesorii.

La „Lăptăria Agricultorilor

Arad, Str. A. Mureșianu 7-

Se poate căpăta lapte pasteurizat . . . . . 7 Lei
Unt cal. I. 140
Caș cal. I. 60
Caș cal. II. 50
Caș cal. III. 40
Yoghurt sticla . . . . . 7 Lei

teri cari port lupta pentru desrăbirea popoarelor asuprite!"

Prințul Carol mă priyește fix și îmi strânge mâna călduros. Citeam de pe fața lui răspunsul: *da. ai dreptate. Și eu gândesc la fel, însă, vezi, totuș nu pot răspunde la întrebare dtae.*

Apoi, aplicându-se și aproape șoptind îmi zice:

— „Acum să vă întreb eu: **Dumneavoaștre, Români, credeți în Inviere?**

— „**Da, Alteță, din tot sufletul nostru credem în aceasta dar...**

Prințul Carol îmi taie vorba:

— „**Te rog să transmiți prin co-**

loanele ziarului salutul meu întregului popor românesc, și... să credeți în Inviere!"

Prințul Carol a rostit aceste ultime cuvinte cu atâta apăsare, încât mi-au rămas întipărite în minte și în inimă până acum.

„**Să credeți în Inviere!**" a fost îndemnul sincer al Regele Carol al II-lea, către Români subjugați. Nu ne-am îndoit că aceasta va veni. Totuș, îndemnul Lui a aruncat puternice raze de speranță în inima îndurată a unui popor rob.

Majestate! Noi, Români subjugați, am crezut în Invierea despre care ne-

ai vorbit, și... am inviat! Dar noi toată vremea surghiunului Tău form am crezut și nu ne-am îndoit nici o clipă, că și pentru Ti va veni Invierea.

Și aceasta a venit mai curând de cât ne-am fi așteptat noi.

De aceia, unindu-mi glasul cu al milioanele de Români Inviați, urez din inimă curată viață lungă fericită și domnie rodnică.

Arad, luna Iunie 1930.

Const. Savu,

f. voluntar de război, dep., ziarist.